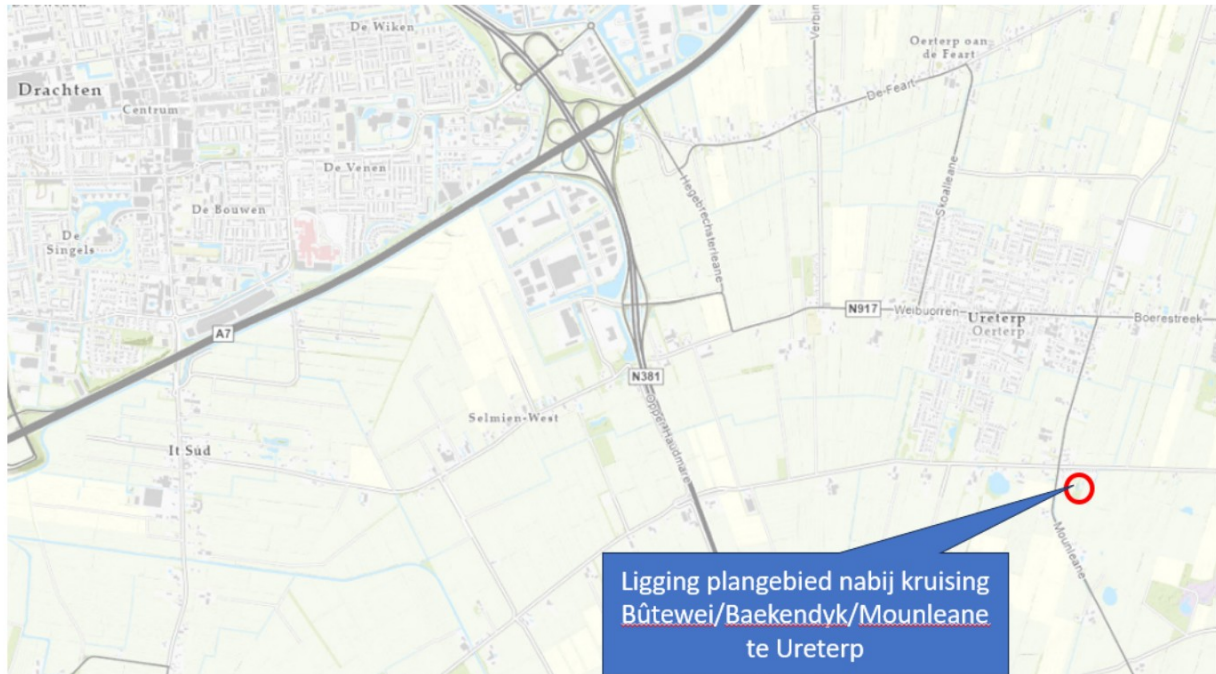


**MOTIVERING BIJ OMGEVINGSVERGUNNINGAANVRAAG
VOOR EIGEN WERK VAN WATERSCHAP - VERGUNNING EIGEN DIENST
(VED)**



Datum: 25 augustus 2025
Vakgroep: Plannen en Projecten - Watersysteem
Projectnummer: Regiodeal Zuidoost Beweegbare stuwen
Zaaknummer: WF-914170
Projectmanager:/
Planvormer:



Inhoud

Vooraf.....	3
1. Inhoud werk, aanleiding/motivering (wat en waarom)	3
2. Hoe is het werk voorbereid?	4
3. Legger	5
A. Nieuw aan te leggen waterstaatswerken / leggerwaarden	5
B. Te wijzigen waterstaatswerken / leggerwaarden	7
C. Te verwijderen waterstaatswerken	7
D. Aan te leggen, te wijzigen of te verwijderen werken	Error! Bookmark not defined.
4. Benodigde zakelijke rechten	8
5. Beperken of voorkomen van de nadelige gevolgen van het werk.....	8
5.1. Geïntariseerde nadelige gevolgen en hoe deze - indien mogelijk - te beperken.....	8
5.2. Financieel nadeel	8
6. Belangenafweging	10

Bijlage 1: Maatregelenkaart

Bijlage 2: Profielen

Vooraf

Op grond van artikel 59, lid 1 en artikel 78, lid 1 van de Waterschapswet is het waterschap bevoegd om verordeningen op te stellen. Deze verordening kan alleen gaan over de taken die specifiek aan het waterschap zijn opgedragen. De waterschapsverordening van Wetterskip Fryslân bevat alle regels over de fysieke leefomgeving die het waterschap stelt binnen haar beheergebied.

Voor het uitvoeren van dit werk is op basis van artikel 5.3 Omgevingswet een omgevingsvergunning op grond van de waterschapsverordening vereist.

In dit document wordt toegelicht *wat* dit werk op hoofdlijnen inhoudt, *waarom* dit werk wordt uitgevoerd (beide punt 1) en *hoe* het werk is voorbereid (punt 2).

Onder punt 3. wordt gedetailleerder ingegaan op de wijzigingen van het waterstaatswerk en wat dit betekent voor de legger, zowel qua leggerwaarden van het waterstaatswerk (ligging, vorm, afmeting of constructie) als qua onderhoud.

Tot slot wordt ingegaan op de invloed van het werk op de buitenwereld. Onder 4. is opgenomen of er eigendom of zakelijke rechten moeten worden verkregen om het werk uit te kunnen voeren. Onder 5. zijn de nadelige gevolgen opgenomen en hoe deze - indien mogelijk - kunnen worden beperkt. Ook wordt ingegaan op de schadevergoeding die eventueel betaald moet worden. Als laatste wordt onder 6 een belangenafweging gemaakt.

Dit document maakt deel uit van de aanvraag en dient ter onderbouwing voor de te verlenen vergunning en bijbehorende leggerbesluit.

1. Inhoud werk, aanleiding/motivering (wat en waarom)

In het kader van de Regiodeal Zuidoost waterconservering/plaatsen beweegbare stuwen worden in het plangebied Mounleane/Baekendyk te Ureterp de volgende waterstaatswerken aangelegd, of gewijzigd.

- Verbreden hoofdwatgang over 290 meter lengte
- Aanleg van een verhoogde kavelstrook over een lengte van 190 m op perceelnr URT 00 E 01111. Dit wordt met vrijkomende grond van de verbreding van de hoofdwatgang en met bovengrond van een deels te plaggen perceel gedaan.
- Verwijderen van een inlaat + duiker (KDU 0015484)
- Aanbrengen van een dam met inlaat en duiker
- Aanbrengen van een dam met duiker

Zie maatregelenkaart in bijlage 1.

Het voornemen is om de maatregelen uit te voeren vanaf: 1 september 2025 t/m 20 september 2025

De aanleg, wijziging van de waterstaatswerken vindt plaats, omdat daardoor de wateraanvoer verbetert, de onderhoudsgevoeligheid vermindert, het peil van een hoofdwatgang wordt verhoogd, meer water wordt vastgehouden en de mogelijkheden voor piekberging op percelen van de Gemeente Opsterland (URT 00 E 01196) toenemen. Ook verbetert de bereikbaarheid van een inlaat door verplaatsing naar een optimaal bereikbare locatie aan de verharde weg.

Met dit werk worden de onder punt 3 genoemde waterhuishoudkundige knelpunten opgelost:

- Slecht regelbare wateraanvoer naar de opmaling Mounleane door samenvoeging van een klein “tussenpeilgebied +3,10 m NAP” met het grotere aangrenzende peilgebied +3,60 m NAP.
- Verbetering van de wateraanvoer door verbreding van de hoofdwatgang
- Verbetering van de wateraanvoer door peilverhoging (meer waterdiepte)
- Vergroting van de waterberging in het peilgebied +3,60 m NAP met circa 5000 m3 door de verbreding van de hoofdwatgang in combinatie met afplaggen van een laag perceel.
- Matige bereikbaarheid van kunstwerken zoals de inlaat van het peilgebied +3,10 m NAP

Het waterschap concludeert dat de werkzaamheden hiermee voldoende zijn gemotiveerd (artikel 3.46 Awb) (¹).

2. Hoe is het werk voorbereid?

Toelichting

- vooronderzoek

Aan het begin van het project is door de Gemeente Opsterland samen met het waterschap in de zomer van 2024 een informatieavond voor de direct aangrenzende bewoners georganiseerd. Ook heeft diverse keren overleg plaatsgevonden met zowel de Gemeente Opsterland, Woonfriesland, de bewoners en eigenaren. Ook zijn verschillende veldbezoeken (deels met bewoners/eigenaren) uitgevoerd. Verder zijn profielen ingemeten van de hoofdwatgang (zie bijlage 2).

- alternatieven

Naar aanleiding van de bewonersavond en veldbezoeken zijn drie alternatieven voor het tracé van de hoofdwatgang onderzocht (zie kaartje hieronder):

- A. Noordelijke variant
- B. Middelste variant
- C. Zuidelijke variant

De nu uit te voeren variant, de zuidelijke variant, heeft de voorkeur van de bewoners. Dit alternatief is op onderstaand kaartje aangeduid met C. Twee andere alternatieven (graven hoofdwatgang halverwege de percelen van de gemeente (alternatief B) of nog noordelijker direct ten zuiden van de bebouwing van Woonfriesland (alternatief A) zijn afgefallen vanwege ontbreken van draagvlak (met name voor de “noordelijke variant”) en mogelijke negatieve gevolgen voor beschermde soorten zoals de Vleermuis. De huidige variant (“Zuidelijke variant”) heeft deze nadelen niet en geniet daarom de voorkeur.

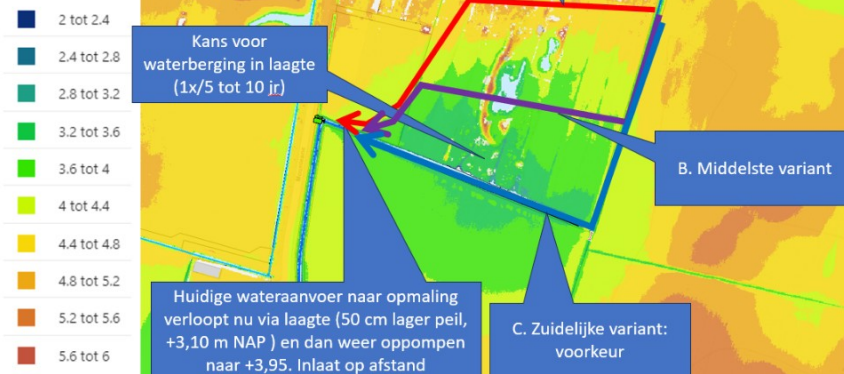
¹ Artikel 3:46 Awb: Een besluit dient te berusten op een deugdelijke motivering.

3 varianten onderzocht voor hoofdwatgang:

Voorkeur Woonfriesland: noordelijke variant

Voorkeur bewoners: zuidelijke variant

Voorkeur WF: zuidelijke variant mits draagvlak bij landbouw



Tijdens de voorbereiding is het ontwerp intern afgestemd met:

- ☒ ecoloog
- ☐ hydroloog
- ☒ eigendomsbeheer
- ☐ technisch adviseur waterkering
- ☐ assetbeheer
- ☒ rayonbeheer
- ☐

Het advies is:

- ☒ overgenomen
- ☐ niet overgenomen om de volgende reden.....

Het waterschap concludeert dat het besluit hiermee zorgvuldig is voorbereid (artikel 3.2 Awb ()).

3. Legger

Het waterschap is op basis van artikel 2.39 Omgevingswet en artikel 78 lid 2 van de Waterschapswet verplicht tot het vaststellen van een legger. In de legger worden de eisen (leggerwaarden) opgenomen waaraan een waterstaatswerk dient te voldoen qua ligging, vorm, afmeting en functionele eisen (constructie). Daarnaast wijst de legger de onderhoudsplichtige aan.

De legger bestaat uit een register met bijbehorende kaarten waarin een overzicht van de waterstaatswerken in het beheergebied van Wetterskip Fryslân is opgenomen. Door dit werk wijzigen de leggerwaarden van het betreffende waterstaatswerk

De volgende waterstaatswerken worden aangelegd of gewijzigd, met de volgende specificaties (leggerwaarden). De hier genoemde leggerwaarden worden opgenomen in de legger:

² Artikel 3:2 Awb: Bij de voorbereiding van een besluit vergaart het bestuursorgaan de nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen.

Om direct naast de in peil te verhogen watergang voldoende drooglegging te houden wordt een bewerkbare verhoogde kavelstrook aangelegd. Door de taludhelling van 1:10 is deze goed te berijden en te maaien.

Motivatíe A3:

Door verhoging van de kavelstrook in combinatie met de aanleg van drainage wordt vernatting (a.g.v. de peilverhoging van 50 cm) op het landbouwperceel voorkomen en ondervindt landbouw geen toename van natschade.

Eigendom en gewoon onderhoud: eigenaar van perceel. Buitengewoon onderhoud: Wetterskip Fryslân.

B. Te wijzigen waterstaatswerken / leggerwaarden

B1: Verbreden hoofdwatèrgang (URT 00 E 01110 en URT00 E 00303)

De bestaande hoofdwatèrgang wordt over een lengte van circa 290 meter verbreed en eenzijdig van een flauwer talud van 1:2 voorzien. Zie profiel 5 tm 12 in bijlage 2

Afmetingen:

Bodembreedte: 1,50 meter

Bodemhoogte: +3,0 m NAP

Taludhelling: 1:2 aan te vergraven zijde en 1:1,5 aan bestaand/te handhaven talud

Eigendom beheer en onderhoud: Wetterskip Fryslân

Korte uitleg wat er wijzigt:

De hoofdwatèrgang wordt eenzijdig verbreed waardoor de aanvoer verbetert en de onderhoudsgevoeligheid vermindert. Daardoor zal minder zomeronderhoud nodig zijn. De taludhelling aan de te vergraven zijde wordt 1:2.

Motivatíe B1:

De verbreding verbetert de wateraanvoer, vergroot de waterberging en vermindert de onderhoudsgevoeligheid. Ook biedt het meer ruimte voor het waterleven.

C. Te verwijderen waterstaatswerken

C1: Verwijderen dam en inlaat met duiker (KDU 0015484)

De gronddam met duiker en inlaat aan de oostzijde van perceelnr URT00 E01111 wordt verwijderd.

Korte uitleg wat er wijzigt:

De inlaatconstructie van het peilgebied +3,60 m NAP naar het peilgebied +3,10 m NAP wordt in westelijke richting de Mounleane verplaatst (zie ook A1).

Motivatíe C1

Door samenvoegen van het peilgebied +3,10 m NAP met het naastliggende peilgebied +3,60 m NAP moet deze inlaatconstructie worden verplaatst in westelijke richting op de plaats van de nieuwe peilgrens. Dit verbetert de wateraanvoer naar de opmaling Mounleane aanzienlijk en leidt tot minder "pendelende" waterstanden en minder grote opvoerhoogte voor de opmaling.

C2: verwijderen van lokale waterkering over 155 m lengte (WFN 1905334)

De peilwijziging maakt de huidige lokale waterkering ter hoogte van profiel 5 tm 7 (bijlage 2) overbodig. Deze kering kan van de Legger worden verwijderd.

Op de bijgevoegde kaart wordt de **Ligging** van de bovengenoemde waterstaatswerken (en werken) weergegeven, na realisatie van het werk (Bijlage 1).

De toewijzing van de onderhoudsplicht aan onderhoudsplichtigen is gebaseerd op de Beleidsregels Integrale Legger.

4. Benodigde zakelijke rechten

(*)

Voor de aanleg of wijziging van de waterstaatswerken benoemd bij punt 3 (A1, A3, B1), verandert de eigendomssituatie niet. Ook is er geen reden voor het waterschap om andere zakelijke rechten te vestigen.

Voor de aanleg of wijziging van de waterstaatswerken genoemd onder punt 3 (B1 deels) namelijk voor de waterstaatswerken Verbreding van de hoofdwatgang ter hoogte van perceelnr URT 00 E 01116 is eigendomsverwerving vereist. Dit betekent dat de onder punt 3 (B1 deels) genoemde werken pas uitgevoerd kunnen worden als de volgende zakelijke rechten zijn geregeld:
aankoop benodigde oppervlakte grond:<100 m2.

5. Beperken of voorkomen van de nadelige gevolgen van het werk

5.1. Geïnventariseerde nadelige gevolgen en hoe deze - indien mogelijk - te beperken

Tijdens de voorbereiding van het project en dit besluit zijn de volgende nadelige gevolgen geïnventariseerd, namelijk:

a. Tijdelijke nadelige gevolgen (gevolgen tijdens de uitvoering) gewasschade/rijschade door grondwerk.

De volgende maatregelen worden getroffen teneinde de nadelige gevolgen tijdens het werk te voorkomen of te beperken:

- uitvoering na de tweede snede in september 2025 zodat gewasschade zo klein mogelijk is.
- uitkering van compensatie voor opbrengstderving
- herstel van rijschade en werkstroken

b. Blijvende nadelige gevolgen:

De verbreding van de hoofdwatgang ter hoogte van perceel URT 00 E 01116 leidt tot afname van de beteelbare oppervlakte. Hiervoor wordt een schadeloosstelling uitgekeerd.

Voor de verhoogde kavelstrook (A3) vindt ook afkoop van de verminderde bewerkbaarheid plaats.

5.2. Financieel nadeel

Toelichting

Onderstaand worden teksten gegeven voor de situatie dat er alleen tijdelijke gevolgen zijn (1) en de situatie voor blijvende gevolgen (2). Bij situatie met alleen tijdelijke gevolgen (1), alleen, dient het vermelde onder (2) verwijderd te worden. Als beide situaties van toepassing zijn moeten beide teksten (1) en (2) in het stuk opgenomen worden. Het vermelden van de procentuele inbezitname van grond (situatie 2) is van belang voor de vraag of het inzetten van een gedoogplicht, middels beschikking (besluit ex. artikel 10.17 Omgevingswet), gerechtvaardigd

is. Als inzet van dat instrument nodig is, wordt hiervoor een afzonderlijke procedure voor gevolgd.

Als de grond benodigd voor de aanleg, wijziging van de waterstaatswerken, verworven is (zie punt 4), dan is het vermelde onder (2) niet van toepassing en kan vermeld worden dat de benodigde gronden in eigendom zijn van het waterschap.

Het vermelde onder (3) dient altijd opgenomen te worden in het besluit

(1)

Voor het tijdelijk in gebruik hebben van grond in verband met het gebruik van rij- en werkstroken ontvangen rechthebbenden (eigenaren / pachters) een vergoeding voor op grond van artikel 15.1 van de Omgevingswet en de Schadevergoedingsregeling waterstaatswerken (onderhoud, aanleg en wijziging) van Wetterskip Fryslân.

De hiervoor bedoelde vergoeding wordt na afloop van de werkzaamheden, aan de hand van de werkelijk in gebruik genomen oppervlakte, per groeiseizoen, bepaald en schriftelijk aan rechthebbenden kenbaar gemaakt. Indien nodig wordt de schadevergoeding in de vorm van een besluit bekend gemaakt, waartegen rechtsbescherming openstaat.

Om vernatting als gevolg van de peilverhoging van +3,10 m NAP naar +3,60 m NAP te voorkomen wordt een verhoogde kavelstrook aangelegd in combinatie met ondiepe drainage (hart op hart 6 meter, diepte 60 cm) tot een afstand van 50 meter vanaf de hoofdwatgang.

(2)

Ook worden in het kader van het project gronden blijvend in gebruik genomen. Dit is het geval bij de aan te leggen of te wijzigen waterstaatswerken benoemd onder punt 3, namelijk:

B1, verbreding hoofdwatgang

Het tijdelijk en blijvend (beperkter) gebruik van de gronden zal het waterschap met de gebruikers regelen door middel van een Gebruiksovereenkomst. In de af te sluiten Gebruiksovereenkomst zal ook de vergoeding van schade worden geregeld.

Het waterschap baseert zich hierbij op haar Schadevergoedingsregeling waterstaatswerken. Het gaat daarbij om gewassenschadevergoeding, schade in verband met de mestwetgeving en de schade als gevolg van het blijvend in gebruik nemen van grond voor de onder de eerste bullet genoemde waterstaatswerken.

Indien minnelijk overleg hier niet tot overeenstemming leidt, wordt de schadevergoeding bij besluit toegekend (Schadebesluit).

De inbezitname van de grond is voor de te onderscheiden kadastrale percelen waarop de waterstaatswerken worden aangelegd, gewijzigd:

kadastraal perceel bekend: URT 00 E 01116, inbezitname grond is <0,5% van het totaal bedrijfsareaal van rechthebbende: <100 m².

Geconcludeerd wordt dat het gebruik van de grond (de vergraving van het land voor water) in verband met de verbreding van de hoofdwatgang van zodanig beperkte omvang is, dat dit geen onteigening vergt.

Mochten rechthebbenden en eventueel andere belanghebbenden menen dat zij, onevenredige schade hebben geleden als gevolg van dit plan dan kunnen zij na verlening van de omgevingsvergunning op basis van artikel 5.1 Omgevingswet een verzoek om schadevergoeding indienen bij het dagelijks bestuur van Wetterskip Fryslân. In een voor bezwaar en beroep vatbaar besluit wordt vervolgens een beslissing genomen op het ingediende verzoek.

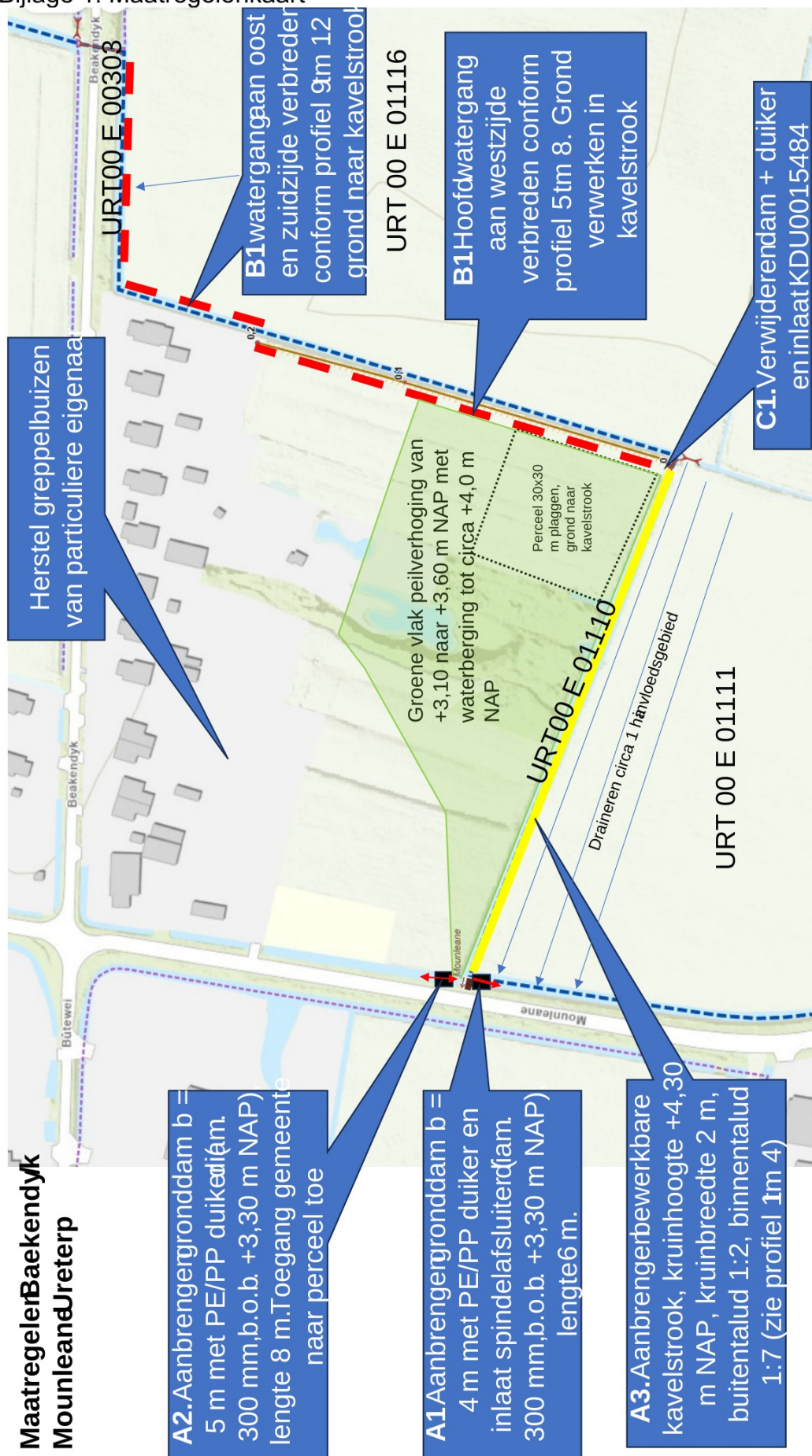
6. Belangenafweging

Tot slot geldt dat in de voorbereiding bij het opstellen van dit project op basis van artikel 3:4 Awb, er een belangenafweging heeft plaatsgevonden. De nadelige gevolgen van het werk en de wijze waarop deze ongedaan of beperkt worden, staan beschreven in dit document. In de besluitvorming is geconstateerd dat de (mogelijk) nog aanwezige nadelige gevolgen niet onevenredig zijn in verhouding het te dienen doel van dit besluit, namelijk verbeteren van de wateraanvoer, vergroten waterberging en verbetering bereikbaarheid van kunstwerken en peilbeheer.

Het dagelijks bestuur van Wetterskip Fryslân, namens deze,

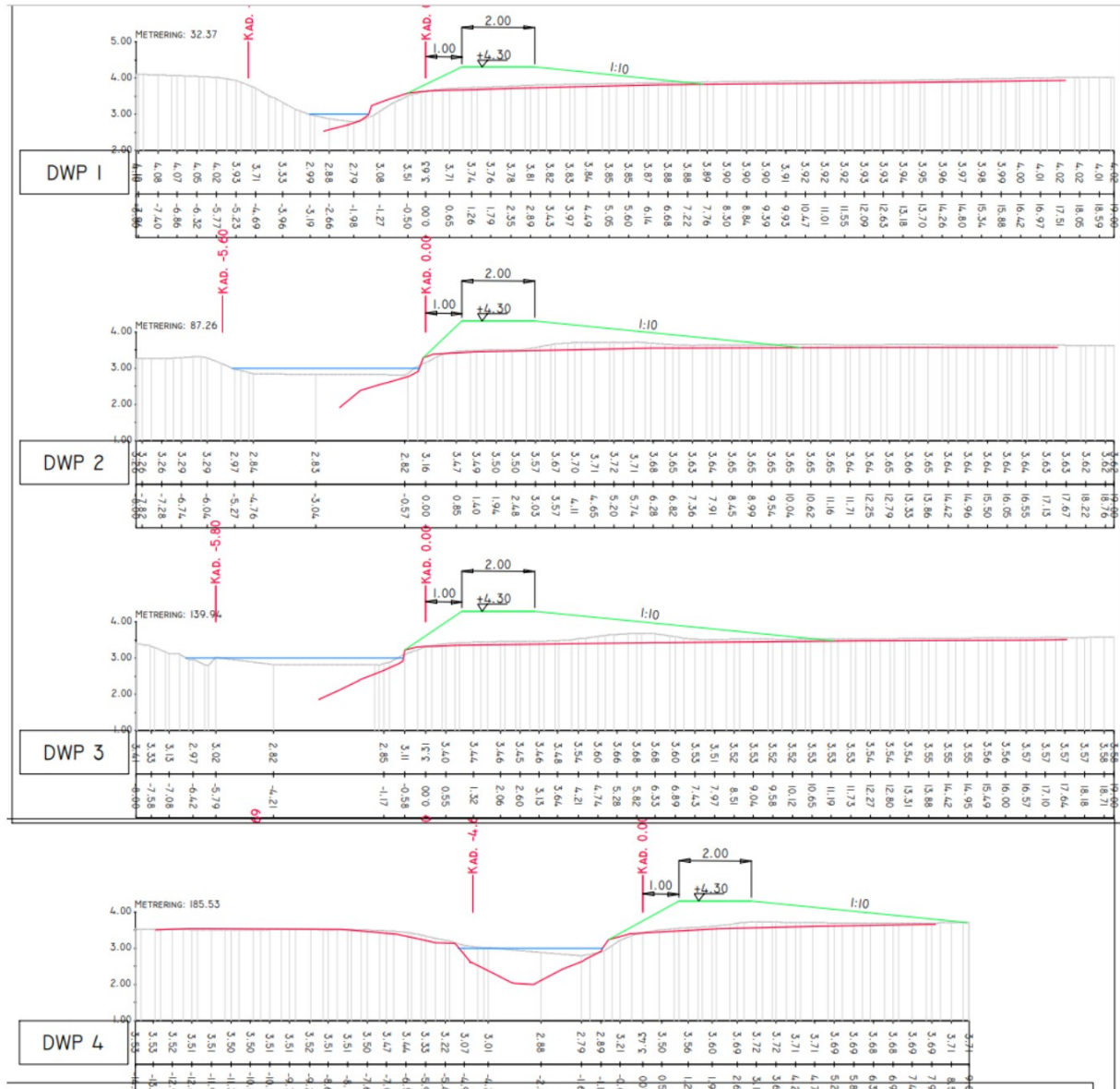
■ M. Meinsma,
Vakgroepleider Plannen en Projecten Waterveiligheid / Watersysteem

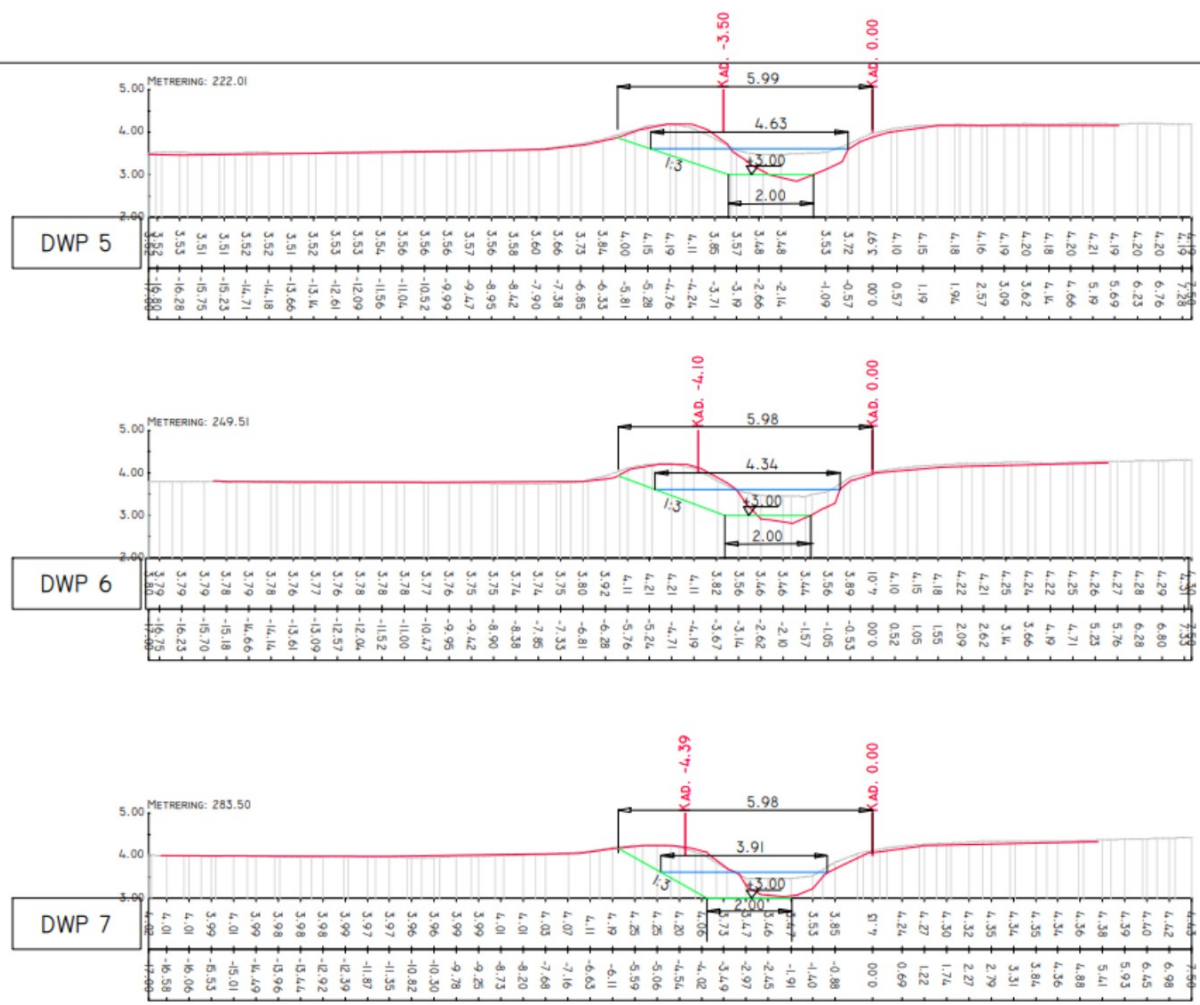
Bijlage 1: Maatregelenkaart

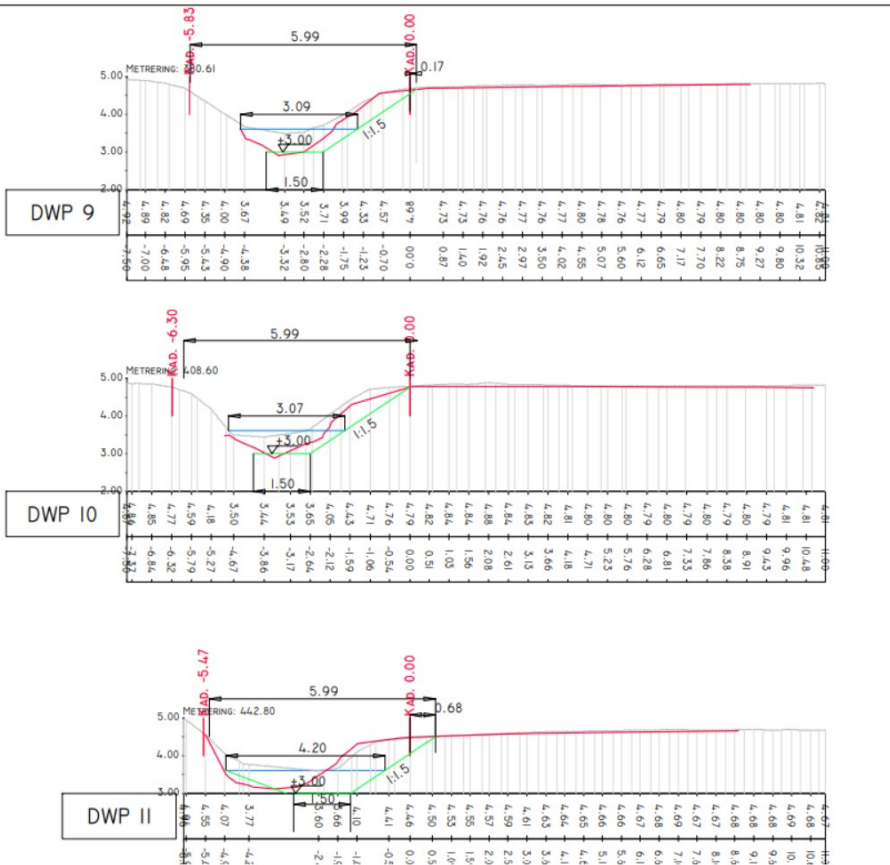
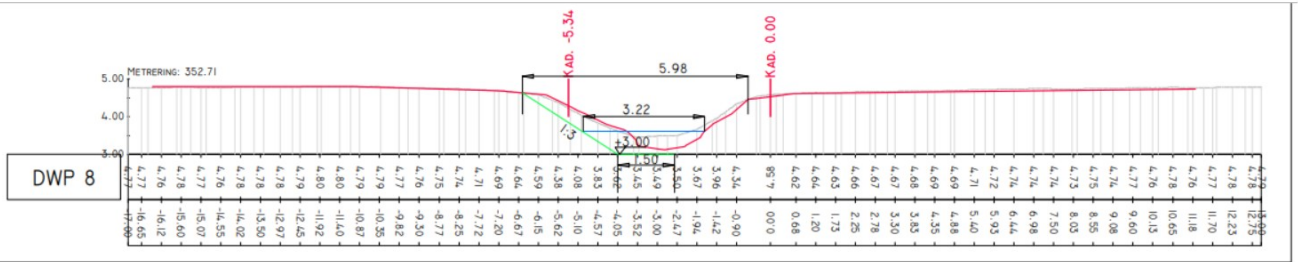


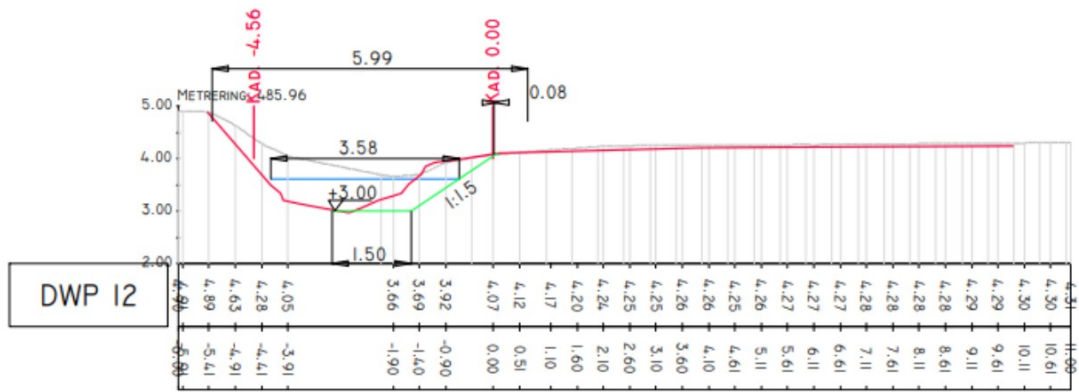
Bijlage 2: profielen











Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen